

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا
يَعْلَمُونَ (182) وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ (183)
أَوْ لَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا
نَذِيرٌ مُبِينٌ (184) أَوْ لَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ
عَسَى أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ
بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ (185) مَنْ يُضِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَ
يَذُرُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ (186) يَسْأَلُونَكَ عَنِ
السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا
يُجَلِّئُهَا لِوَفْتِهَا إِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ
عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا

يَعْلَمُونَ (187) قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا

إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَ لَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَأَسْتَكْثَرْتُ

مِنَ الْخَيْرِ وَ مَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَ بَشِيرٌ

لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (188)

Those who reject Our signs, We will lead them step by step to ruin while they know not: respite will I grant unto them: for My scheme is strong (and unfailing). Do they not reflect? Their companion is not seized with madness: he is but a perspicuous warner. Do they see nothing in the government of the heavens and the earth and all that Allah hath created? (Do they not see) that it may well be that their term is nigh drawing to an end? In what message after this will they then believe? To such as Allah rejects from His guidance, there can be no guide: He will leave them in their trespasses, wandering in distraction. They ask thee about the (final) hour - when will be its appointed time? Say: "The knowledge thereof is with my Lord (alone): None but He can reveal as to when it will occur. Heavy were its burden through the heavens and the earth. Only, all of a sudden will it come to you." They ask thee as if thou wert eager in search thereof: say: "The knowledge thereof is with Allah (alone), but most men know not." Say: "I have no power over any good or harm to myself except as Allah willeth. If I had knowledge of the unseen, I should have multiplied all good, and no evil should

~~~~~  
have touched me: I am but a warner, and a bringer of glad tidings  
to those who have faith."

رہے وہ لوگ جنہوں نے ہماری آیات کو جھٹلادیا ہے، تو انہیں ہم بتدریج  
ایسے طریقہ سے تباہی کی طرف لے جائیں گے کہ انہیں خبر تک نہ ہوگی۔  
میں ان کو ڈھیل دے رہا ہوں، میری چال کا کوئی توڑ نہیں ہے۔ اور کیا ان  
لوگوں نے کبھی سوچا نہیں؟ ان کے رفیق پر جنون کا کوئی اثر نہیں ہے۔ وہ تو  
ایک خبردار ہے جو (برا انجام سامنے آنے سے پہلے) صاف صاف متنبہ کر رہا  
ہے۔ کیا ان لوگوں نے آسمان وزمین کے انتظام پر کبھی غور نہیں کیا اور کسی  
چیز کو بھی جو خدا نے پیدا کی ہے آنکھیں کھول کر نہیں دیکھا؟ اور کیا یہ بھی  
انہوں نے نہیں سوچا کہ شاید ان کی مہلت زندگی پوری ہونے کا وقت  
قریب آگاہ ہو؟ پھر آخر پیغمبر کی اس تشبیہ کے بعد اور کونسی بات ایسی ہو سکتی  
ہے جس پر یہ ایمان لائیں؟ جس کو اللہ رہنمائی سے محروم کر دے اُس کے  
لیے پھر کوئی رہنما نہیں ہے، اور اللہ انہیں ان کی سرکشی ہی میں بھٹکتا ہوا  
چھوڑے دیتا ہے۔ یہ لوگ تم سے پوچھتے ہیں کہ آخر وہ قیامت کی گھڑی کب



~~~~~

सोचा कि शायद इनकी मुहलते-ज़िन्दगी पूरी होने का वक़्त करीब आ लगा हो? फिर आखिर पैग़म्बर की इस तंबीह के बाद और कौन-सी बात ऐसी हो सकती है जिसपर ये ईमान लाएँ?— जिसको अल्लाह रहनुमाई से महरूम कर दे उसके लिए फिर कोई रहनुमा नहीं है, और अल्लाह उन्हें उनकी सरकशी ही में भटकता हुआ छोड़ देता है | ये लोग तुमसे पूछते हैं कि आखिर वह क्रियामत की घड़ी कब नाज़िल होगी? कहो, “इसका इल्म मेरे रब ही के पास है | उसे अपने वक़्त पर वही ज़ाहिर करेगा | आसमानों और ज़मीन में वह बड़ा सख़्त वक़्त होगा | वह तुमपर अचानक आ जाएगा |” ये लोग उसके मुताल्लिक़ तुमसे इस तरह पूछते हैं गोया कि तुम उसकी खोज में लगे हुए हो | कहो, “इसका इल्म तो सिर्फ़ अल्लाह को है मगर अकसर लोग इस हकीक़त से नावाकिफ़ हैं |” ऐ नबी, इनसे कहो कि “मैं अपनी ज़ात के लिए किसी नफ़े और नुक़सान का इख़तियार नहीं रखता, अल्लाह ही जो कुछ चाहता है वह होता है | और अगर मुझे ग़ैब का इल्म होता तो मैं बहुत-से फ़ायदे अपने लिए हासिल कर लेता और मुझे कभी कोई नुक़सान न पहुँचता | मैं तो महज़ एक ख़बरदार करनेवाला और खुशख़बरी सुनानेवाला हूँ उन लोगों के लिए जो मेरी बात मानें |”